

SOLIA

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC

Red. și Administrația:

Str. Gh. Barițiu No. 2,
Telefon: No. 14 - Orăștie.

Apare săptămânal sub îngrijirea
unui comitet de redacție,
Director: Dr. ALEX. HERLEA

ABONAMENTE:

pe 3 luni 30 lei — pe 6 luni 60 lei — pe 1 an 120 lei.
pentru țărani 50 lei pe an, pentru Inst. și Aut. 200 pe an
EXEMPLARUL 2 LEI.

Puterea ideilor.

de: Valer Paveloniu.

Marele și nemuritorul Napo'eon a spus că popoarele și țările pot fi cucerite cu puterea armelor, dar nu pot fi stăpânite decât cu puterea ideilor.

Acest adevăr aplicat în viața politică, *mu'atis mutandis*, ne lămurște asupra multor fenomene din situațiile partidelor noastre politice.

Avem multe partide politice, poate ca în nici o altă țară. Cele mai multe din aceste partide au luat ființă din ambiție omenească îmbinată cu interese și calcule de clase. Puține partide avem însă, cari să se întemeieze pe idei și cari să lupte pentru înfăptuirea ideilor. Partidele întemeiate pe interese și susținute cu artificii nu pot stăpâni conștiința maselor, chiar și dacă și-au apropiat-o în mod trecător; iar partidele de idei stăpânesc și au sprijinul maselor chiar dacă sunt lipsite de artificii mijloacelor de propagandă.

Sub ochii noștri și în fața noastră se verifică acest adevăr cu partidul național-țărănesc. Partidul național-țărănesc este întemeiat ca să înfăptuiască în viața de stat a neamului nostru o organizare potrivită marilor și generoaselor idei de *libertate, dreptate și egalitate*. De două sute de ani, de când revoluția franceză a cinstit omenirea cu aceste bunuri spirituale, lumea a cunoscut progrese și omenirea a verificat binefaceri, cari nu pot fi întunecate de silogismele savante ale apostolilor dictaturilor moderne: fie de dreapta fie de stânga; și cu atât mai puțin pot fi lichidate și alungate din conștiința maselor populare, cari prin o credință instinctivă se plasează totdeauna, în direcția partidelor care luptă pentru aceste idei.

Acest adevăr explică și desleagă taina puterii partidului național-țărănesc! De la înființarea lui și până în zilele noastre prin câte momente, zile și trimbițate de adversari ca critice — nu a trecut acest partid. S'au depărtat din sânul lui rânduri rânduri de conducători și personalități de așa zisă mare suprafață; s'au coalizat împotriva lui toate celelalte partide; s'au organizat campanii de ca-

lomnii grele și abile, s'au introdus fermeții intrgilor și demoralizării în lăuntrul partidului; s'a lucrat pentru creierea raویتurilor imposibile între partid și factorii constituționali: ca să se nimicească acest instrument obșteșc de luptă pentru înfăptuirea democrației sincere în țara noastră. Care a fost rezultatul? Partidul în loc să se distrame a ieșit tot mai tare și în loc să fie înstrăinat de sufletul poporului, a fost și este, prin o instinctivă afirmare a sufletului popular, tot mai iubit și tot mai susținut.

Nu mai departe, ca în zilele noastre, am asistat la un spectacol concludent.

În fața crizei de șefie din partidul nostru și în fața congresului care s'a ținut la 4 Aprilie la București, adversarii noștri, prin toate gazetele lor scriau, cu abia reținută bucurie, despre apropiata descompunere a partidului: unii lansau chiar data și ceremoniile de înmormântare a partidului nostru.

Ce s'a întâmplat însă? Puterea ideilor, care stau la temelul acestui partid, a realizat încodată, miracolul unității și a vigoarei, care pe nesocotești și răutăcioși i-a surprins; iar nouă ne-a dat satisfacția de a verifica, în fața opiniei publice, ceea ce era credința nestrămutată a sufletului nostru: că puterea ideilor cu cari Dl Maniu și Mihalache au organizat masele populare în partidul național-țărănesc, și l-au condus pe căile atâtor realizări și biruințe politice, — îi va inspira și în situația dată la hotărâri politice salutare.

Și nu ne-am îngelat în credința noastră, pentru că, astăzi, partidul în urma realegerii D-lui Mihalache ca președinte și în urma strălucitului elan cu care s'a ținut congresul, — este mai puternic ca ori când, chiar după recunoașterile adversarilor.

Iată deci, că taina puterii ideilor, este taina vieții partidului nostru. Puterea ideilor programatice dinamizează viața partidului, cu referire la masele populare, și tot această putere a ideilor plămădește eroismul sufletesc al marilor noștri conducători: I. Maniu și I. Mihalache.

Congresul partidului Național-Țărănesc. Ratificarea alegerii dlui I. Mihalache - Moțiunea

Duminecă dimineața s'a deschis în sala „Savoy” congresul general al partidului Național-țărănesc. Au luat parte delegații ai tuturor organizațiilor județene, foștii parlamentari și demnitarii.

Din județul nostru au luat parte D-nii Dr. Mihai Tirea vicepreș., Dr. Gh. Dănilă vicepreș., Col. V. Banceșcu, Dr. Iacob Oacu, Dr. Iosif Roman, Dionisie Ilieșiu, Dr. Leontin Părvu, Adv. Gh. Volșanu și Dr. Alex. Herlea.

Delegația județului nostru a fost așteptată de către d-nul Dr. Nicolae

Penescu vice-președinte, care a oferit Duminecă la locuința sa un dejan în onoarea delegației.

Nu s'au lăsat în sală decât delegații oficiali, exercitându-se un serios control la intrare de către gărzile țărănești.

La ora 11 frunții partidului în frunte cu d-nii Ion Mihalache, Iuliu Maniu, Mihai Popovici etc. își fac apariția în ovațiile congresiștilor. S'a difuzat apoi prin aparatele cinematografului Imnul Regal. Dl Ion Mihalache strigă: Trăiască Regele și trăiască partidul național-țărănesc.

Realegerea d-lui Ion Mihalache ca președinte al Partidului naț.-țăr.

DI VIRGIL MADGEARU propune ca președinte al congresului pe dl Ion Mihalache, ceea ce se aprobă cu aclamații.

Dl Madgearu arată apoi hotărârile comitetului executiv care a determinat pe dl Ion Mihalache să revină asupra demisiei, și să fie ales președinte pe o nouă perioadă de 4 ani, cu depline puteri din partea membrilor comitetului.

D-sa supune acestea votului congresului care aprobă făcând o manifestare de simpatie președintelui.

DI ION MIHALACHE luând cuvântul spune că sub presiunea unanimă și-a înfrânt voința și a revenit asupra demisiei. Asigură că își va face datoria, fie că își va asuma conducerea partidului în opera de gospodărie, fie că va conduce lupta pentru valorificarea drepturilor țării, care și-a pus nădejde în partid. Vă consider pe toți solidari la această răspundere — a spus d-ș.

Dl Mihalache cere tuturor sprijin necondiționat și nelimitat, disciplină, lealitate și prietenie. (Aplauze).

D-sa cere apoi autorizarea congresului pentru a se expedia o telegramă omagială M. S. Regelui. Se aprobă prin aclamații.

D. VIRGIL MADGEARU citește apoi raportul său asupra activității partidului.

Raportul după ce face o critică a guvernării liberale arată că s'a procedat la organizarea tineretului precum și la ridicarea culturală a satelor. Se

ocupă apoi de adunările profesionale, precum și de rezoluțiile profesorilor universitari național-țărăniști.

Arată apoi că partidul a pornit în 1935 campania de răsturnare prin demonstrații populare regionale. Au urmat marile întruniri anti-revizioniste ca un răspuns la declarația revizionistă a d-lui Mussolini.

Țara a condamnat guvernul pentru că și-a călcat toate angajamentele, pentru că a încurajat deslănțuirea metodelor și actelor teroriste a primejduite interese naționale prin slăbirea alianțelor firești a tolerat corupția și propaganda întreprinsă în țară cu bani streini în favoarea celor ce urmăresc războiul și revizuirea frontierelor etc.

Arată apoi înființarea gărzilor țărănești ca organe de auto-apărare.

Partidul naț.-țăr. a luptat să stăvilească anarhia încurajată de liberali și este gata să-și asume răspunderea.

D. TH. IACOBESCU. a citit raportul de activitatea parlamentarilor național-țărăniști de la 15 Noembrie 1935—4 Aprilie 1937.

Parlamentarii partidului au răspuns cu demnitate atacurilor guvernamentale-cuz și, desvâluind înscenarea pusă la cale pentru a discredită partidul național-țărănesc. Raportul arată apoi legile care au fost combătute și afacerile și ilegalitățile comise de guvernamentali.

Urmează strălucita cuvântare a d-lui Ion Mihalache.

(Urmare în pag. 2-a.)

Cetiți numai „Solia“

Duplicitatea d-lui Dr. Aurel Vlad

Nu odată am cetit în gazeta d-lui Aurel Vlad, în „Solia Dreptății” — că dânsul condamnă așa-numita „adâncire” în politică a dlui protopop Valer Paveloniu preș. org. de plasă din Orăștie, fiindcă dsa este preot, — și susținea că preoții nu trebuie să facă politică militantă sau cel puțin o politică de „prima linie a luptei”. Desigur că noi relativ la această problemă ne-am expus punctul de vedere într’un articol de fond din numerile trecute.

Pe noi ne surprinde însă într’un grad prea evident duplicitatea dlui Vlad Aurel care pentru preoții partidului național-țărănesc ar interzice să facă politică, fiindcă ar putea să lumineze poporul și să-i strice socotelile dlui Aurel Vlad, — iar pentru preoții lui din contră, — îi an-

gajează chiar el în politică, le aprobă și incurajează lupta lor chiar pe primul plan politic. —

Astfel acum 2 săptămâni l-a luat pe preotul gr-cat. din Cugir pe păr. Bejan și s’a dus cu el prin mai multe comune din județ și vela mai mulți preoți pe cari i a solicitat pentru solidaritate cu acțiunea lui politică.

Acest fapt este o mare contradicție între cele susținute teoretic și cele făcute practic.

Asemenea atitudini de patentă duplicitate morală, cred că nu sunt demne de unul care pretinde că are curejul răspunderii ideilor sau curajul răspunderii faptelor cari trebuie să se integreze prin explicație reciprocă.

Dr. Alex. Herlea.

Papa dela Roma a dat o enciclopică în contra lui Hitler

Partidele de dreapta din Tara Românească se tot laudă cu ceea ce numai ele apără biserica și pe Christos și că deaceia sunt cu Hitler fiindcă și Hitler luptă contra iudeilor și pentru biserica creștină.

Acum s’a văzut însă că aceste partide sunt în mare rătăcire, — fiindcă zilele acestea Papa dela Roma a aflat că Hitler este și în contra bisericii lui Christos și vrea să facă o altă religie a lui Wooten religie pur germană.

În fața acestei situații, — văzând pericolul bisericii lui Christos Papa a dat o enciclopică (un ordin) către toate popoarele catolice și creștine prin care condamnă purtarea lui Hitler față de biserica creștină pe care o subminează. —

Nu înțelegem însă că nici după această întâmplare unii naivi sau rătăciti să nu creadă adevărul și să nu vadă cine este pentru biserica lui Christos și cine contra așteptăm însă să sosească ziua împlinirii.

Se descompune partidul liberal

D. Mircea, Djuvara ministrul Justiției a demisionat din partid liberal.

Organizația centrală a partidului liberal a suferit o nouă lovitură prin demisia dlui Mircea Djuvara fostul ministru al Justiției și unul din personalitățile proeminente ale acestui partid. D. Djuvara a demisionat fiind profund nemulțumit de situația ce l-a creiat fiind numit ministru al Justiției și apoi impledecată de a face o operă serioasă de guvernare la acest departament și pe urmă demis-

ia cunoscutele împrejurări. Ziarul mai arată că se depun mari stăruințe pe lângă dl Djuvara să revină asupra demisiei, dar că dsa înțelege să fie consecvent cu hotărârea luată. Se mai arată apoi, că alte demisii importante se mai găsesc în sertarul meselor dlui Dinu Brătianu, care doarește să amâne rezolvarea lor până după retragerea în opoziție.

„Agricultura Hunedoreană”

Cu acest titlu a eșit o revistă de agricultură sub auspiciile actualei conduceri a Camerei de Agricultură a județului nostru. Măcar că e opera adversarilor nostri politici: liberalii, dacă îi bună o încreștăm cu bucurie.

Ori, această revistă, având în vedere gândul cu care e pusă în mâna agriculturii din județul nostru precum și onestitatea cu care afirmă voința ca să îplinească pe teren spiritual ceea ce nu poate realiza camera de agricultură pe teren material, constituie indiciile pentru a lăuda inițiativa și pentru a-i dori succes pe drumul pe care a plecat.

Liberalii au pus în fruntea camerei noastre de agricultură un om onest în persoana dlui Remus Herlea, care fără titluri pompoase, fără moșii

intinse personale, numai cu dragostea pentru agricultura țărănească din rândurile căreia a plecat și d-sul, a realizat lucruri destul de frumoase în județul nostru, de când e în fruntea camerei de agricultură.

Și ceea ce constituie un merit deosebit pentru realizările d-sale este, că l-a putut face într’un partid care n’are simț pentru țaran și care, de preocupările intereselor bănești și de căpătuială, nu vede și nu pricepe nevoile populare locale.

Imperialele originei țărănești și nostalgia patriotismului local au făcut din liberalul R. Herlea un eretic al obicinuițelor liberalismului, dar un autentic hunedorean.

V. P.

Avem și noi ardelenii un mare ziar de dimineată

Cel mai vechiu cotidian al Ardealului „Patria” aduce la cunoștință publicului că satisfăcând un vechiu deziderat al Ardealului s’a transformat în ziar de dimineată. În acest fel sosește în fiecare zi în întreg Ardealul cu știrile cele mai proaspete, înaintea tuturor ziarelor din Capitală. De vânzare la toate chioșcurile. Patru pagini mari, Lei 2 exemplarul.

Școlare

Suntem informați că unele organe de control se dedau la acte de mare nedreptate pentru unii învățători și nu ne vine să credem, — de altfel informațiile ce le deținem sunt indirecte și n’am putut să le verificăm pe de-antregul, întrucât vom vedea după ce vom întâlni pe persoanele în cauză. — Deo-camdată noi știm să spunem atât; — în timpul guvernărilor noastre, nu s’au petrecut persecuții și tereorizări de ordin politic.

Foarte mulți învățători făceau politică liberală, dar nimenea nu i-a persecutat sub nici-o formă și sub niciun aspect. „Cine seamănă furtună, furtună va culege”.

REDACTIA.

ȘTIRI.

DI. DR. NICOLAE PENESCU. Vice-președinte a org. jud. și fost secretar general al Ministerului de interne va veni în județul nostru în ziua de 20 Apr. 1937 și va rămâne în județ timp de o săptămână pentru a lua contact cu organizațiile locale.

ACCIDENTUL D-lui Dr. ALEX. HERLEA. Miercuri în 7 Aprilie 1937 Dl Dr. Alex. Herlea directorul gazetei noastre a suferit un grav accident în timpul călătoriei sale dela București spre Orăștie pe când se re-întorcea dela congresul partidului național-țărănesc. —

Când trenul se apropia de gara Orăștie Dl Dr. Herlea stătea pregătit de coborâre la ușa unui vagon internațional. — Ușa vagonului însă era construită după un sistem care se deschide în afară. În momentul când dl dr. Herlea a pus mâna pe mânerul ușii, aceasta s’a deschis în afară cu mare forță, fiindcă trenul se afla la o curbă și vira tocmai în acel moment. Prin forța virajului și puterea cu care s’a deschis ușa dl dr. Herlea a fost asvârlit afară și a căzut din plin mers al acceleratului. — Căderea a fost foarte norocoasă căci a fost asvârlit la o distanță oarecare de pământ și în felul acesta nu a putut fi atras sub roțile trenului. — Din această cădere a suferit o contuziune la clavicula umărului drept și mai multe leziuni pe tot corpul.

Imediat după aceea dl Dr. Herlea a fost văzut la spitalul local de către dl Dr. Solomon medicul primar care a constatat că nu este vorba de vre-o fractură a osului ci numai de o contuziune locală, — și că se află în stare de orice pericol.

† LUNG TUDOSIE. În ziua de 8 Martie 1937, s’înceat din viață vrednicul țaran Lung Tudosie, din comuna Abucea Plasa Dobra.

Lung Tudosie a fost președintele organizației Partidului nostru din comuna Abucea începând din anul 1919 și până la trecerea sa în lumea drepților.

Om cinstit, drept, bun și muncitor a fost un exemplu demn de imitat de toți țărani din jur.

Ostaș credincios al partidului nostru a luptat cu însuflețire și desinteresat pentru biruința partidului în care s’a născut și în care a murit.

Persecuțiile și mizeriile ce le-a îndurat din cauza credinței sale politice, niciodată nu l-au descurajat ci din contra l-au oțelit mai mult.

Drept răsplătit pentru caracterul său integru și pentru sufletul său nobil a fost ales în repetate rânduri primar al comunei sale natale, pe care a condus-o în această calitate mai mult de 8 ani.

La lăcașul de veac a fost condus de fruntea organizației plasei Dobra și de foarte mulți țărani din comunele învecinate.

Frumoasa coroană de flori depusă pe mormântul său în numele partidului pe care l-a servit cu devotament, a simbolizat dragostea ce i-am păstrat în tot timpul vieții, și regretul că l-am pierdut atât de timpuriu. Dumnezeu să-l odihnească în pace. U. P.

† IOAN LUPĂŢ. Anunțăm cu durere înțetarea din viață într’un sanatoriu din Dumbrăveni a lui Ioan Lupău fruntașul nostru cetățean care s’a stins după un morb lung și greu.

Inhumarea rămășițelor pământești a avut loc în ziua de Vineri 2 Aprilie 1936 în cimitirul grec. cat. din loc.

Transmitem familiei sincere condoleanțe.

† IOAN FIGULI Anunțăm cu durere trecerea din viață după o lungă și grea suferință a lui Figuli Ioan notar comunal. Defuncția a fost binecunoscută în toate cercurile din Orăștie fiindcă a fost notar în comuna Șibot și Dâncul-mare de peste 18 ani, — lăsând în urma lui numai regrete. —

Inhumarea rămășițelor pământești a avut loc la Orăștie în ziua de 8 Aprilie 1937 pe lângă participarea unei asistențe numeroase.

Transmitem familiei sincere condoleanțe.

INVITARE. — Sâmbătă, 10 Aprilie, a. c. orele 8 jum. seara, în sala festivă a liceului „Aurel Vlaicu”, Dl prof. sor Iulian Helgiu va conferențია despre: „ȘTIINȚA ȘI VIEȚĂ”.

On. public este rugat cu stăruință să binevoiască a participa.

Intrarea liberă.

AVIZ

Vaccinarea tuturor copiilor între 3 luni și 1 an născuți în Orăștie — sau altundeva dar aflători în Orăștie — se face în ziua de 15 Aprilie a. c. ora 2 p. m. în sala de ședințe a primăriei — iar controlul la 22 Aprilie la ora și locul de mai sus.

A copiilor între 5—6 ani se face în ziua de 16 Aprilie a. c. ora 2 p. m. — iar controlul în 23 Aprilie tot la ora și locul de mai sus.

Copii de 11—12 ani se revaccineză la 17 Aprilie a. c. ora 2 p. m. și vor fi controlați la 24 Aprilie a. c. la ora și locul de mai sus.

Cei cari se vor sustrage dela aceste obligațiuni legale vor suferii rigorile legii.

Serv. san. urb. Orăștie.

